# Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015


**34 074** **Samenvoeging van de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang**

**Nr. 5** **NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG**

Ontvangen 13 februari 2015

## 1. Inleiding

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel, dat hen geen aanleiding geeft tot het stellen van vragen. De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van dit voorstel voor gemeentelijke herindeling. Zij stellen enkele vragen over het verschil in karakter van beide gemeenten en de grootte van de nieuw te vormen gemeente in oppervlak. De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en beoordelen het positief. Zij vinden draagvlak voor een herindeling belangrijk en constateren dat hier sprake van is. Wel hebben zij nog enkele vragen over de financiële aspecten van het wetsvoorstel en de bestuurlijke toekomst van de regio Zaanstreek-Waterland. Met veel belangstelling heb ik kennisgenomen van het verslag van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken. Op de vragen en opmerkingen van de leden ga ik hieronder gaarne in.

## 2. Diversiteit en interne samenhang

De leden van de SP-fractie constateren dat de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang op een aantal punten van elkaar verschillen. Zeevang is een landelijke gemeente met een aantal kleine dorpskernen terwijl de gemeente Edam-Volendam een meer verstedelijkt karakter heeft. De leden vragen of de gemeente Edam-Volendam ten volle oog heeft voor de afwijkende belangen van de kernen van Zeevang. Zij vragen daarnaast om een vergelijking van de grootte van het grondgebied van de nieuwe gemeente met het Nederlands gemiddelde en om een oordeel van de regering over de reistijden naar het gemeentehuis vanuit de kernen Schardam en Beets.

Zoals in de memorie van toelichting is vermeld, vervullen de dorpsraden in de Zeevangse kernen een belangrijke en breed geaccepteerde rol in de gemeente. Dit is van belang voor het behoud van eigenheid en diversiteit van de kernen in de nieuwe gemeente. In het najaar van 2014 is door

kst-34074-5
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

beide gemeenteraden een gezamenlijke visie vastgesteld voor de nieuwe gemeente waarin de ambitie staat verwoord de sterke sociale cohesie en het zelforganiserend vermogen van de kernen te behouden. In de nieuwe gemeente zal dan ook voldoende aandacht zijn voor de verschillen in omvang, functie en cultuur van de in totaal tien kernen van de nieuwe gemeente Edam-Volendam.

De oppervlakte van het grondgebied van de nieuw te vormen gemeente zal met ruim 5.740 hectare onder het landelijk gemiddelde liggen.[1] De afstand vanaf de dorpskernen Beets en Schardam tot aan het gemeentehuis in Volendam is iets meer dan 13 kilometer. Met de auto is dit een rit van 16 minuten en met de fiets ongeveer 40 minuten. Met het openbaar vervoer zijn inwoners van Schardam en Beets respectievelijk 32 en 40 minuten onderweg naar het gemeentehuis in Volendam. Deze reisafstanden zijn voor dergelijke kleine dorpskernen niet ongebruikelijk in Nederland.[2] Het kabinet acht deze afstanden acceptabel.

### 3. Financiële aspecten

Naar aanleiding van mijn brief d.d. 13 januari 2015 aan het Burgemeesters en Secretarissenoverleg G7 (regio Noord-Groningen), vragen de leden van de CDA-fractie wat de in de brief aangekondigde generieke wijziging van de herindelingsmaatstaf van het gemeentefonds inhoudt en of deze consequenties heeft voor de herindeling van Edam-Volendam en Zeevang.

Voornoemde generieke wijziging van de maatstaf herindeling beoogt de zeven gemeenten in Noord-Groningen te compenseren voor de relatief grote achteruitgang van de algemene uitkering met name als gevolg van een mogelijke samenvoeging van een zo groot aantal kleinere gemeenten. Door het generieke karakter van de wijziging zal bij een vergelijkbare achteruitgang in de algemene uitkering ook sprake zijn van een hogere uitkering op grond van de herindelingsmaatstaf. De wijziging is niet relevant voor de onderhavige herindeling omdat hier geen sprake is van een relatief grote achteruitgang van de algemene uitkering.

### 4. Bestuurlijke toekomst regio Zaanstreek-Waterland

De leden van de CDA-fractie vragen naar de ambities van gemeenten ten aanzien van de bestuurlijke toekomst van de regio Zaanstreek-Waterland. Daarnaast vragen deze leden of de regering de stelling onderschrijft dat de te vormen gemeente Edam-Volendam in de komende jaren niet tot een volgende herindeling zal worden gedwongen, en dat voorkomen moet worden dat herindeling op herindeling wordt gestapeld.

Recentelijk hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad de heer Bandell gevraagd een onderzoek te verrichten naar de inhoudelijke en bestuurlijke opgaven in de regio Zaanstreek-Waterland en de positie van de gemeenten daarin. De aanbevelingen in het rapport hebben onder meer betrekking op de ontwikkeling van een bestuurlijke visie voor de regio Zaanstreek-Waterland en op het verkennen van diverse opties voor versterking van de regio.[3] Deze opties variëren van het slimmer en

---

[1] Bron: CBS (Statline). De cijfers zijn van 2014. De oppervlakte is exclusief grote wateren.

[2] Enkele voorbeelden zijn: gemeente Westerveld: de afstand van Havelte naar het gemeentehuis in Diever bedraagt ruim 15 kilometer; gemeente Noordoostpolder: de afstand van de dorpskern Rutten naar het gemeentehuis in Emmeloord bedraagt ruim 14 kilometer; gemeente Haarlemmermeer: de afstand van Buitenkaag naar het gemeentehuis in Hoofddorp bedraagt ruim 14 kilometer.

[3] Ronald Bandell, «Natuurlijke verbindingen. Een onderzoek naar de regionale opgaven voor de gemeenten in Zaanstreek-Waterland» (2014).

efficiënter organiseren van intergemeentelijke samenwerking tot bestuurlijke opschaling. Het rapport is voor Purmerend en Zaanstad aanleiding geweest om de overige gemeenten in de regio, waaronder Edam-Volendam en Zeevang, uit te nodigen voor een open en verkennend gesprek. Zoals ook vermeld in het Beleidskader gemeentelijke herindeling, moet bij voorkeur worden voorkomen dat een nieuwe gemeente binnen afzienbare termijn opnieuw bij een herindeling wordt betrokken, en aldus van de ene in de andere herindelingsdiscussie terecht komt. Op dit moment zijn er in de regio geen concrete initiatieven voor herindeling. Overigens beoordeelt de gemeente Zaanstad het onderhavige wetsvoorstel ook in het licht van de recente ontwikkelingen positief.

De nieuwe gemeente zal naar de mening van de regering in staat zijn de gemeentelijke taken adequaat uit te voeren. De regering heeft dan ook geen reden om te twijfelen aan de duurzaamheid van deze herindeling. Ik onderschrijf de stelling dat eventuele toekomstige initiatieven voor herindeling in deze regio van onderop tot stand moeten komen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk